

8. MIGRACIJOS POLITIKA

Lietuvoje, skirtingai nei daugelyje išsivysčiusių šalių, vis dar nėra išnaudojama migracijos procesų nauda šalies ekonomikai, taip pat nėra vieningos aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo ir susigrąžinimo politikos. Sudėtingos migracijos procedūros daro neigiamą įtaką specialistų iš trečiųjų šalių apsisprendimui gyventi ir dirbti Lietuvoje.

Liberalai pastebi, kad Lietuvos migracijos politika orientuojama tik į nacionalinį saugumą ir darbo rinkos apsaugą, tačiau nėra vystoma ekonominės migracijos politikos kryptis, visuomenei neteikiama objektyvi informacija apie galimą efektyvios ir kryptingos migracijos politikos teikiamą naudą valstybės raidai.

Dėl šios priežasties Liberalų sąjūdis siūlo lanksčią ir darbo rinkos poreikius atitinkančią aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo ir susigrąžinimo politiką. Mes norime pozicionuoti Lietuvą kaip vieną iš patraukliausių šalių talentams ir investicijoms. Tam reikia aiškiai reglamentuoti migracijos procedūras, teikti kokybiškas paslaugas darbo migrantams ir tinkamai šviesti visuomenę apie migracijos procesų naudą ekonomikai.

8.1 Kokių specialistų reikės Lietuvai trumpuoju ir ilguoju periodais?

Kviesime į diskusiją darbo rinkos dalyvius. Aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo politiką vykdysime vadovaudamiesi Lietuvos darbo rinkos poreikiais, t.y. potencialių darbo rinkos dalyvių kvalifikacija ir kompetencija („taškų sistema“), o ne geografiniais prioritetais. Paskirsime atsakingą instituciją, kuri patvirtins Lietuvoje trūkstamų specialybių sąrašą (specialistų paklausos prognozavimas trumpuoju ir ilguoju laikotarpiais).

Paskirsime vieną instituciją, kuri bus atsakinga už specialistų pritraukimą ir susigrąžinimą. Ji bus atsakinga už informacijos specialistams pateikimą ir koordinavimą – šalies darbo rinkos poreikiai, karjeros galimybės, veikiančios aukštos kvalifikacijos specialistų programos, gyvenimo Lietuvoje aktualijos, informacija apie tiesioginių užsienio investicijų įmonėse esančias laisvas darbo vietas, sąlygas steigti startuolius, naujas įmones ir pan.

Plėtosime informacines sistemas. Toliau tobulinsime „Renkuosi Lietuvą“ internetinę platformą, skirtą teikti specializuotą informaciją atvykstantiesiems ar grįžtantiems į Lietuvą.

Sukursime aukštos kvalifikacijos specialistų partnerių ir sutuoktinių integravimo į darbo rinką programą. Taikysime lankstesnius reikalavimus šeimos migracijai, taip užtikrinant ne tik teisę susijungti su šeima, bet ir skatinant sėkmingo migrantų verslumo Lietuvoje potencialą bei darbo vietų kūrimo galimybes.

Optimizuosime migracijos tarnybų, aptarnaujančių užsieniečius, skaičių. Paslaugos užsienio piliečiams turėtų būti koncentruojamos apskričių pagrindu. Koncentruosimės į teikiamų paslaugų kokybės gerinimą (srautų paskirstymas pagal pagrindus išduoti leidimus gyventi Lietuvoje (migracijos tarnybų darbuotojų specializavimas), unifikuotų dokumentų formų sukūrimas, siekiant panaikinti žodinės sprendimo argumentacijos praktiką).

Įtrauksime visuomenę į migracijos politiką. Užtikrinsime lygiavertį migrantų ir juos priimančios visuomenės dalyvavimą įvairiose socialinio gyvenimo srityse, įtraukiant įvairias suinteresuotas institucijas į integracijos priemonių taikymą (valstybės institucijas, nevyriausybinės organizacijas, darbdavius, profesines sąjungas, visuomenės informavimo priemones), siekiant užkirsti kelią migrantų bendruomenių izoliacijai.

Suteiksime saugumą migrantams. Įgyvendinsime Lietuvoje dirbančių trečiųjų šalių piliečių darbo ir gyvenimo sąlygų stebėsenos instrumentus, skatindami visų susijusių institucijų bendradarbiavimą, taip užkirsdami kelią migrantų pažeidžiamumui.

8.2 Integruosime pabėgėlius: kultūriškai ir ekonomiškai

Kur esame?

Liberalai pastebi, kad šiuo metu Lietuvoje nėra integracijos politikos, kuri užtikrintų efektyvų ir kryptingą pabėgėlių integracijos procesą. Visuomenėje susiformavusi neigiama nuomonė apie pabėgėlių priėmimą Lietuvoje. Šiuo metu nėra lanksčios integracijos sistemos, sukurtos glaudžiai bendradarbiaujant valstybės ir savivaldybių institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, pabėgėlių ir bendruomenių atstovams, bei palankios visuomenės nuostatos pabėgėlių atžvilgiu.

Ką siūlome:

Formuosime pabėgėlių politiką. Aiškiai atskirsime valstybės, savivaldybių ir nevyriausybinių organizacijų funkcijas integracijos procese bei užtikrinsime glaudų šių institucijų bendradarbiavimą (būtina savivaldybėms parengti darbo su pabėgėliais rekomendacijas, vystyti pabėgėlių kuratoriaus savivaldybėse institutą ir pan.).

Vertinsime pabėgėlių kvalifikaciją. Užtikrinsime, kad atsakingos institucijos kuo anksčiau atliktų pabėgėlių turimų kvalifikacijų identifikavimą ir pripažinimą bei kiekvienam prieglobstį gavusiam asmeniui sudarytų integracijos į darbo rinką individualų planą, kas leistų greičiau integruotis į darbo rinką.

Mokysime pabėgėlius kalbos ir kultūros. Padidinsime lietuvių kalbos kurso valandų skaičių, kadangi kalbos mokėjimas yra būtinas integracijai į darbo rinką, taip pat ir socialinei integracijai.

Užtikrinsime visų suinteresuotų institucijų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimą. Sieksime suteikti kompleksinę pagalbą pabėgėliams, atsižvelgiant į aiškiai apibrėžtus jų poreikius (darbo paieškos, vaikų priežiūros, vertimo, informavimo ir kultūrinio orientavimo, psichologo paslaugos ir kt.).

Laužysime visuomenės stereotipus. Paskirsime atsakingą instituciją, kuri nuolat informuos visuomenę, konkrečias savivaldybes ir jų bendruomenes apie atvykstančius pabėgėlius, jų gebėjimus, poreikius, pabėgėlių priėmimo svarbą, taip pat užtikrins pozityvios informacijos sklaidą, susijusią su pabėgėlių integracijos procesu.